

Vitajte na Zemi!

Nepodmienený základný príjem

Autorovo angažovanie sa za Základný príjem je veľmi konkrétne orientované na človeka. To ukazuje fakt, že k dost' abstraktne formulovanej téme „Pozitívny a nepredpojatý pohľad na človeka ako fundament pre zavedenie Základného príjmu“, mu nič nenapadlo a až na otázku, ktorá sa ho skutočne týkala, sa podujal reagovať. Jeho odpoveď potom mohutnela až do zanietenej reči, v ktorej nieže by niečo propagoval, ale v ktorej vyzýva k zásadnej zmene myslenia. Pritom sa ukazuje, že Základný príjem pre neho nie je ani vecou názoru či predmetom diskusie, v ktorej by išlo o „správne“ alebo „nesprávne“. Základný príjem je pre neho výrazom sociálneho procesu, ktorý sa uskutočňuje pri bytostnej konfrontácii s touto ideou.

Je to reč umelca, ktorý sa dávno rozlúčil s transcendentálnou plochou maľovaného obrazu a časovo-priestorovými plastickými inštaláciami biznisu s umením a úplne sa upísal inaugurácii a moderovaniu sociálne-plastických procesov. Takže jeho odpoveď sa takpovediac stala performatívnym aktom, ktorý skúma zásadné otázky človečenstva v konkrétnom dianí a podnecuje ku konaniu.

Stephan Stockmar:

Už mnohé roky sa angažuješ za Nepodmienený základný príjem. Tým priznávaš človeku - každému jedincovi - niečo, a to niečo sa dotýka jeho existencie. Prečo to robíš? Čím je pre teba človek, že si to „zaslúži“? Inak povedané: Je Základný príjem pre teba skôr sociálno-politickým opatrením, ktorý má zabrániť nespravodlivosti? Je to pokus vsadiť na dobro v človeku, resp. akceptovať každého takého, aký je a poskytovať mu vývojové možnosti (pozitivita, nezaujatosť, tolerancia atď.)? Alebo je to viac výrazom zásadného postoja voči bytiu človeka ako „skutočnosti vychádzajúcej zo skúsenosti“?

Enno Schmidt:

Prekračujúc spôsob pláce

Myšlienka Nepodmieneného základného príjmu vedie s dojímavou silou k našej téme: pozitivita a nezaujatosť. Predstava, má sa vyplatiť základný príjem každému, len tak, bez protislužby, dost' vysoký, aby človek z neho mohol žiť - z čoho vlastne žijeme? Predsa z toho, čo iní pre nás robia! - táto predstava Nepodmieneného základného príjmu prevracia myšlienky. Táto predstava je celkom utopická, pretože je opakom toho, čo pevne sedí v našich hlavách a čo v nich ich zakotvuje: príjem je len za prácu. Kde je príjem, tam vzniká súkromná kúpna sila. Kde nevzniká nič, čo by sa dalo predávať, tam nemožno vyplatiť príjem. Množstvo peňazí v obehu musí zodpovedať množstvu predajných tovarov. Kde vznikajú predajné tovary, tam musí vznikáť aj kúpna sila, ktorou možno tovary kúpiť. Práca je to, čo mi prinesie príjem. Robím niečo - dobre, ale až ak dostanem zaplatené, moja práca vstúpi do vzťahu k celku. Pláca požehná moju prácu. Tým sa stáva pre spoločnosť hodnotnou, zmysluplnou v očiach ostatných, uznávanou. Že by niekto dostal peniaze len tak - s výnimkou súkromného priestoru alebo výhry v lotérii - to je celkom nemožné. Prečo vlastne? To sa nedá zaplatiť! A chýbal by podnet k práci. Byť zaplatený je aj pomocou pre sebavedomie. Znamená to v porovnaní s nevoľníctvom emancipáciu. Je slobodou. Zarábať si svoje peniaze znamená: som akceptovaný v spoločnosti, nie len v rodine. Živím sa vlastným výkonom. Platia ma, teda som.

Toľko k logike zárobku a o prepojení práce a príjmu. Omyly, ktoré sa nachádzajú v tejto logike, sú už hore uvedené. Platobný systém, systém výmeny, spravodlivosť výmeny, tvoria určitú kostru poriadku, do ktorého všetko ostatné zapadá. Napríklad vzdelávanie. Prepojenie práce a príjmu - to je základným zákonom. Pretože bez príjmu sa nedá žiť. Takže všetko musí smerovať k docieleniu príjmu. Príjem - celkom spravodlivo - je protihodnotou len za náležitú prácu. Spoločnosť by sa úplne zrútila, keby sa poskytoval príjem bez príslušnej protislužby. Kde by ostala rovnováha? Kde by ostávali uvedomelosť a sociálna súdržnosť, keby všetci dostali príjem a nemuseli by ničím prispievať, ani by si nemuseli klásť otázku, z čoho tieto peniaze pochádzajú a ako vzniká to, z čoho môžu žiť?

Je ťažké dostať sa z tohto modusu zaplatenia. Už aj vo vnímaní samého seba. V samooprávnenosti. Čo som, ak nie som zaplatený, ak ma **len tak** vítajú na Zemi? Ak si svoj život môžem nezávisle voľiť za všeobecného

povzbudenia zo strany všetkých? Potom budem za všetko sám zodpovedný. Potom sa to dotýka **mňa**. Potom sa týka otázka môjho života mňa osobne. Potom v popredí nie sú dôvody, prečo sa niečo nedalo, alebo čo zavinili ostatní. Tu pramení strach pred Nepodmieneným základným príjmom. Strach pred pozitivitou.

Nezaujatosť je vždy len ojedinelým prípadom

Pozitivitou nemyslím, vidieť v druhom to pozitívne. Toto ľahko podlieha vlastným preferenciám a úsudkom. Nemám na mysli, vo všetkom vidieť aj to pozitívne, takpovediac to nahliadaním vyčleniť. Mám na mysli postup v nazeraní, pri ktorom sám spravím krok. Tento krok je v prvom momente vždy krokom cez priepasť toho, čo vzniklo, čo tu už je. Nie je to seba identifikácia v pre a proti. Je to krok zo seba samého v procese myslenia a napredovania. V tomto zmysle teda tvorba pozitívnej formy. Možno by šlo pre ňu aj pomenovanie: Ja-forma.

Keby existoval Nepodmienený základný príjem, pracovali by ste ďalej?

80 % opýtaných odpovedalo: Keby existovalo také niečo, pracoval by som ďalej ako doteraz. Možno o niečo menej - hovoria niektorí. Robil by som niečo iné, hovorí približne každý desiaty. Najprv sa vyspať a potom uvidíme - odpovie tiež desatina. A potom? Ešte raz študovať, cestovať. Robiť niečo pre iných, bez toho, že by som si musel hneď vyžiadať plácu.

A ako to vidíte u iných, pracovali by aj oni?

80 % opýtaných odpovedalo: Myslím si, že mnohí by už nepracovali. Príliš mnohí. To by nešlo.

Prípady zaujatosti sú normálne. Sú konštituujuce a udržiavajúce. Nezaujatosť je vždy výnimočná. Pretože predpokladá aktivitu Ja. Tento pohyb Ja je pozitivitou. Je individuálnou iniciatívou.

Nepodmienený základný príjem tam vedie, pretože poukazuje na jednotlivých ľudí a na nič iné, pretože funkcie vynechá. Tým odpadá kostra predstáv, ktorá samovoľne tvorí názory. A vychádzajúc z človeka to potom vedie k všetkému ostatnému.

Zodpovednosť vám nikto nevezme

Čo idea Nepodmieneného základného príjmu je a ako účinkuje, to môžeme pozorovať na sebe: vedie preč od špekulácií o tom, čo by bolo v budúcnosti, keby taký základný príjem bol. Čo to je, to zažije každý konkrétne na tom, čo táto myšlienka uňho spôsobuje. Kam ho vedie, aké perspektívy odкрýva. A človek zažije seba samého, ako s týmto zaobchádza. Túto zodpovednosť mu nikto nevezme.

Myšlienka Nepodmieneného základného príjmu vedie k tomu, že všetko musíme vnímať novým spôsobom. Táto myšlienka vyvoláva silu, ktorá v nás vzbudzuje dôveru, vnímať a brať vážne seba samého, pretože jej menom je Vitaj. Priznáva nám bytosť, hodnotu a to primárne, nie ako funkciu, ani v kútiku na prežitie, v podriadenosti a po splnení niečoho. Otvára perspektívu slobodného človeka. Táto perspektíva ho však takého aj vyžaduje. Ak hovorím sloboda, tak mám na mysli možnosť konania z vlastného uváženia.

V systéme pláce sa toto nepredpokladá. Tým, že som zaplatený, je mi vlastné uváženie odobrané.

V tom je ten závoj, ktorý zakrýva zážitok, že som činný ako individualita. Alebo nečinný.

V svojom voľnom čase môžeme byť individuálne činní podľa ľubovôle. Podľa ľubovôle - to je sloboda, a individuálne - to je voľný čas. Toto je druhý závoj pred individualitou.

Nepodmienený základný príjem ruší delenie času na pracovný a voľný. Ruší spojenie práce s príjmom a tým aj zdanie egoizmu - pracujem na svoj príjem - a na splnení úloh mne uložených inými. Tým, že sa práca na jednej strane pripisuje egoizmu, na strane druhej objednávke zo strany iného, dostáva sa človek mimo.

Respektíve: on je hriechom, ktorému všemohúce hospodárstvo daruje život, pokiaľ sa mu podrobí. Prepáči mu, že žije, za peňažnú hodnotu práce. Aj sekty takto postupujú. Tvrdia, že pravda je ich vlastníctvom a môžeš sa podieľať, ak vstúpiš do systému. Podieľať sa znamená potom, môcť žiť, nájsť mier, môcť milovať všetko, byť povýšený. Vzdať sa seba samého vo vlastný prospech. Aby som sa lepšie cítil. Tendencia - čierna mágia. Vzdanie sa bezprostrednosti zasahovať priamo samého seba. Nejde mi o kritiku podnikania alebo ekonomiky, ale ide mi o pohľad na ideológiu, ktorá ich prekryla a o princípy, ktoré v nich pôsobia.

Nepodmienený základný príjem je cestou školenia. Idea túto cestu v sebe nesie a prináša ju so sebou. Vedie k tomu, že sa nemôžeš opierať. Ani o nútiacu nevyhnutnosť, ani o ustálené predstavy, ani o emocionálne

automatizmy. Táto myšlienka Ťa naplní životom. Tvorí prítomnosť bez delenia na subjekt a objekt. Akokoľvek s ňou zaobchádzaš, je to spoznávanie seba samého.

S energiou celkom jednoduchého

Možno sa niekomu zdá, že je to prehnané. Základný príjem - to predsa znamená iba mať peniaze vo vrecku, bez práce. Niektorí si môžu myslieť, že je to predsa len podnecovanie egoizmu, keď ako v raji lákajú peniaze bez požiadavky protislužby.

Príjem, to je niečo intímne. Každému je to blízke, pretože sa rovná možnosti žiť. Každý to chce. Idea Nepodmieneného základného príjmu je každému blízka, pretože sa týka každého. Veľmi jednoducho a existenciálne prebýva v každom a dotýka sa ho rovnako v jeho hodnotách aj predstavách o svete. Jednako je spojenie príjmu a práce fundamentálnou kostrou našej spoločnosti, meradlom výkonnosti a peniaze sú slnkom hodnotiacim číslami.

Zrazu to stojí pred nami v nahote. Zrazu sa daruje. Alebo čo? Zrazu vyvstávajú otázky. Čo je človek? Čo je práca? Čo je hospodárstvo? Čo je právo? Čo sú peniaze? Kde dnes vlastne stojíme? Odkiaľ prichádzame a kam ideme, chceme? Aké výkony podali generácie pred nami? Načo? Čo je dnes na tom? Čo je naša práca? Kde je dnes nedostatok, skutočná potreba, ktorá by zostala neuspokojená? Nielen u ľudí. Kde sú hranice racionalizácie a kam nepatrí? Čo vlastne je demokracia? - nápoveda znie: Nepredpojatosť.

Na toto nie je čas, ak je človek zaplatený.

Vďaka energii celkom jednoduchého, až na kožu a konkrétne, príjmu pre každého, ktorý je nepodmienený, pripláva táto myšlienka, ako majáková loď do každého prístavu. Finančný systém, vzdelávanie, politika, náboženstvo, klíma, zvieratá, otroctvo, majetky, rola žien a mužov atď. - Nepodmienený základný príjem je základom, vychádzajúc z ktorého môže človek tvoriť.

Aby som to povedal zreteľne ešte raz: nie peniaze neskôr, ale **impulz teraz** - o to ide.

Je to teda impulz, ktorý nás vráti k sebe samému. Spôsobí to pôvab nepodmienenosti príjmu a otvára umožnenie. Spôsobí to, že som bytosťou. Čo je dôvodom určitého práva. Nepodmienený základný príjem nie je predsa výmenou, ale je priznaným právom. Ale bytosťou je len niečo, čo je duchovnou realitou, entitou. Aby sme to vyjadrili veľkolepo: kozmickou duchovnou entitou. Ak človek nie je duchovnou bytosťou, tak neexistuje. A presne tak sa to v súčasnosti chápe, a podľa toho sa aj koná. Neexistujú rôzne obrazy o tom, čo je človek. Existujú rôzni ľudia. Obraz o človeku buď máš, alebo máš obraz o niečom inom, čo však človekom nie je. Nepodmienený základný príjem nemá dôvod, ak človek nie je bytosťou. Idea Nepodmieneného základného príjmu nevyhnutne poukazuje na to a stadiaľ zapríčiňuje, že každý človek je v plnom rozsahu významu slova skutočným. To bude výhovorky bolieť.

Tieto slová, ako: bytosť, duchovne, tie sú, ako dotiaľ vyslovené, slabé a hmlisté. Tak aj idea Nepodmieneného základného príjmu nám nič nevysvetľuje, avšak ona nás vrhne do prežívania. Zaoberanie sa touto ideou nás dovedie k zážitku človeka ako duchovnej bytosti, alebo k tomu, že sa strhneme od úľaku, pretože nepodmienený základný príjem nemôže mať iný dôvod ako ten, že človek jestvuje ako v sebe samom spočívajúca bytosť. Ukáže sa, či človeka vnímam ako bytosť. To znamená, či vnímam ducha. Človekom je každý. Človek je jedinečná osoba so všetkým, čo k tomu patrí. Človek nie je abstrakciou, nie je ľudstvom ani predstavou o niečom duchovnom. Nie je ani predstavou o „dobrom človeku“.

Právo na život

Nepodmienený základný príjem nemá na mysli len dobrých alebo chudobných. Miluje takisto aj bohatých. Nemá na mysli žiaden prívlastok, žiadnu triednu príslušnosť, mieni všetkých ľudí. Nie je platom. Avšak ani nie je v rozpore s platom. Nie je riešením problémov. Umožňuje viac riešení, pretože nezáväzuje. Nie je automatickým následkom rušenia pracovných miest kvôli automatizácii. Dôvodom nie je žiadna úspora. Dôvodom nie je ani prerozdelenie, Nepodmienený základný príjem sa neobracia ani proti nožniciam, ktoré sa roztvárajú medzi bohatými a chudobnými, ani proti nespravodlivosti tohto sveta. Toto sú dôvody, myšlienky, emócie, ktoré sú etablované rovnako ako ich opak. A z časti aj také zatvrdnuté. Nepodmienený základný príjem je od začiatku vlastným výkonom. Hovorí sa: žiadne právo bez povinnosti. Nič nevzniká, kde nevzniká aj opak - hovorí sa. A tiež: nič nevzniká bez námahy. Kde je povinnosť pri práve na základný príjem?

Nepodmienenosť, tá vlastne neexistuje. Je to ilúzia, mohli by sme povedať. Kedy by som si to mohol myslieť? Keď sa nepozriem bližšie. Čo je protihodnotou k nepodmienenosti priznaného príjmu? Po prvé, že nás k ničomu nenúti. Ani k tomu, aby sme si ho všimli. Môžeme pokračovať tak ako doteraz. Bez otázky.

Nie je výzvou, aby sme robili niečo iné. Nemusíme si ho všimnúť. Ale ak sa predsa niekde natíska otázka, tak to je zodpovednosť za celok ako protihodnota k nepodmienenosti. Tvrdo vyjadrené, netlmená sila pálčivej otázky: Čo robíš Ty? Inak povedané: láska, s ktorou si nastúpil. Svetlo svietiace na Ja. Toto je protihodnotou k nepodmienenosti. To tvorivé, duchovné - ako koná? Daruje. Treba len otvoriť oči. Čo vidíme? Že vidíme. To je dar. Farby, zmysly, že vieme myslieť, vidieť, vnímať - to všetko je darované. Vzduch, že vychádza slnko, že sa Zem točí - všetko je darované. Darovanie tvorí evolúciu. To uvoľňuje cestu substančného bytostného vývoja. Ten ho vyvoláva. Ak bolo darované, pohľad sa sústreďuje na to podstatné. Ak sú mi darované peniaze na živobytie, vedome a nie zo zvláštnej príčiny, tak tento fakt ožaruje ako cez šošovku otázku: Robím optimum zo svojho života? Využívam naplno svoje schopnosti? Či ich zadržiam kvôli predstave, že to nedokážem? Dokážem. Nepodmienený dar je cez oslobodenie sa, maximálnou výzvou k tomu, aby som sa vyvíjal zo seba. Ale pochopím to len, ak vidím v človeku niečo bytostné, bytosť. Inak neexistuje nič podstatné, osobité, v čom by mohol byť vývoj zo seba protihodnotou k nepodmienenému dávaniu. Potom to zostane ilúziou. Ak u druhého nenachádzam nič, čo by bolo bytosťou, tak potom to, čo nevidím, nemôže ani mať zákonitý účinok. V takom prípade musí príjem mať háčik na vylovenie ryby, musí mať účel, viditeľný účel, ku ktorému to neviditeľné, teda človek, môže byť len prostriedkom. V tomto prípade nemusím vystúpiť zo seba. Ak je dávanie spojené s určitým a pomenovaným vrátením, potom nemusím vidieť druhého človeka, potom je celý úkon videný ako vzájomná výmenná akcia. To je úroveň mŕtvoly. Doterajšia forma: Právo na život je súčasne povinnosťou pracovať, podľa vlastných síl spolupôsobiť pre ostatných. A iba ak niekto nie je toho schopný, dostane sociálnu pomoc v núdzi. Právo je pasívne a povinnosť je aktívna. V prípade Nepodmieneného základného príjmu je aktívne aj právo. To je kompenzáciou jednostrannej orientácie na zárobkovú prácu a ideológie práce. Je to náprava v tom zmysle, že sociálne je obsiahnuté v práci a pomoc v núdzi nie je potrebná, pokiaľ núdzu neprináša ideológia. Nezamestnanosť (Arbeitslosigkeit - v nemčine doslovne: stav bez práce) je ideológiou. „Je toľko práce, koľko existuje ľudí“ (Benediktus Hardorp). Aj tvrdenie „Sociálnym je to, čo vytvára prácu“ je ideológiou. Ináč pochádzajúcou z roku 1928, ktorá vymazala všetko sociálne, zrušila demokraciu a vyústila do najpodlejšieho hesla: „Práca oslobodzuje“. Tak to bolo napísané na bránach likvidačných táborov nacistov. Práca je taká intímna a centrálna, že aj ideológia popierajúca človeka si ju privlastnila. Človek, ktorý si vymyslel už v r. 1928 to, čo sa dnes nazýva Hartz IV, sa volal Gustav Hartz¹.

Práca, o ktorú vás nemožno pripraviť

V úvode bola postavená otázka: Čím si človek zaslúži Nepodmienený základný príjem? Myslím si, že si ho zaslúži, pretože bol usilovný. Vyvinuli a vynašli sme toho veľa a naši rodičia chceli, aby sme sa mali lepšie. Zaslúžili sme si ho tým, že sme prešli od štádia lovcov a zberačov, ktorí boli sebestační, k efektívnejšej forme hospodárenia, v ktorej sa už nikto nestará o seba, ale všetci sa starajú o iných, kde výsledok mojej práce neprosieva mne, ale iným, a kde nemôžem žiť z toho, čo robím, ale len z toho, čo robia iní pre mňa. Teraz je to už nevyhnutne platné pre všetkých, celosvetovo. Preto ľudia potrebujú príjem, pretože nepracujú pre seba. A tisíckrát toľko práce ako môžu vykonať všetci žijúci ľudia spolu, vykonávajú pre nich stroje. Pojem práce týkajúci sa strojov nemožno zameniť s pojmom práce, ktorý platí pre ľudí. Tak ako nemožno zameniť telo, ktoré zomiera, s dušou, ktorá žije. V oboch prípadoch by sme minuli to podstatné. Prácu, prináležiacu ľuďom nie je vidieť cez okuliare, ktoré nám nasadil modus „byť zaplatený“. Okrem toho sme zrušili otroctvo. Bolo to trpké. Ako môže hospodárstvo fungovať a byť v medzinárodnom meradle konkurencieschopné, ak pracujúci ľudia už nebudú vlastníctvom majetných ľudí? Potom už nebudú pracovať. Pánboh stvoril ľudí rozdielne, to je predsa viditeľné. Aká svätokrádež, chcieť zvrhnúť božský poriadok rovnosťstvom. Hovorilo sa, že otroci ani nie sú slobody schopní. Bez pobádania predsa nikto nepracuje. Ľudia na to vôbec nie sú pripravení, odrazu budú milióny ľudí bez zamestnania na ulici, predsa je to aj v prospech otrokov, ak skúsia štruktúru a disciplínu a sú vychovávaní na dobrých kresťanov. Dôvody proti zrušeniu otrokárstva boli veľmi rozumné. Podobajú sa tým, ktoré sa často uvádzajú proti zavedeniu Nepodmieneného základného príjmu. Každý ich má. Toto je pekný aspekt v zaoberaní sa Nepodmieneným základným príjmom, že je možné si všimnúť, koľko starej samozrejmosti v človeku drieme. Kto bude robiť špinavé práce ak bude Nepodmienený základný príjem? Aj tie musia byť vykonané. K tomu je predsa

¹ Gustav Hartz, 1884 -1950. V diele „Irrwege der deutschen Sozialpolitik und der Weg zur sozialen Freiheit“ (Bludné cesty nemeckej sociálnej politiky a cesta k sociálnej slobode) z roku 1928 propagoval ideu, ktorej sa dnes chytil jeho menovec Peter Hartz: dávky v nezamestnanosti zlúčiť s dávkami sociálnej pomoci. (v Nemecku sú negatívne dôsledky sociálnej reformy Harz IV, predmetom rozsiahlej občianskej i odbornej kritiky)

potrebné človeka primäť. Teda prinútiť. Samozrejme nie mňa. Ale tých ostatných. Musí byť možné na nich zatlačiť, aby pracovali. Že existujú títo iní, ktorí potrebujú tlak, musia byť prinútení, aby pre mňa pracovali, to je rozšírené presvedčenie pochádzajúce z ducha otrokárstva.

A ako to môže fungovať inak? Teraz nastupuje nepredpojatosť. Práce, ktoré sú nevyhnutné, sú už predsa z tohto dôvodu cenné. Teda možno ich aj príslušne uznávať a lepšie zaplatiť. Alebo, ak to nechceme, môžeme ich vykonať sami. Prečo majú byť k tomu prinútení iní? Špinavé sú tieto práce často len preto, že takto vnímame ľudí, ktorí túto prácu robia. Často sú však tieto práce veľmi zmysluplné. A ako také ich aj vnímame. Len to zneváženie, ktoré sa vyjadruje v pracovných pomeroch, statuse, ako aj v odmene, robí tieto práce špinavými. Často sú to práce, ktoré sú štandardizované do tej miery, že ich v blízkej budúcnosti môžu vykonávať stroje. Ale ešte ich vykonávajú ľudia. Pracovný výkon človeka nemá nič do činenia s jeho vzdelaním, ani s tým, koľkí tú prácu môžu robiť. Aj prácu, ktorú by mohli vykonať mnohí, robí v praxi len jeden. Výkon nie je meradlom pre výšku príjmu, je to len zdanlivo tak. Príjem je trhová cena. Je taký vysoký, ako je niekto ochotný a v stave ho zaplatiť. Aby zárobky mohli byť tým, čo o sebe tvrdia - totiž motiváciou, hodnotením, závislé od výkonu, statusom - aby mohli byť odbremené od úlohy zabezpečiť základ života, ktorý nesmie byť vyjednávateľný podľa zákonov trhu; aby práca a príjem boli preniknuté vedomím a začali sa od seba oddeľovať, aby preniklo demokratické vedomie do daní, aby spoločnosť začala čeliť výzvam a aby nutné práce nezostali ležať: preto je potrebný Nepodmienený základný príjem ako dojednaný príjem zo sociálneho práva.

Príklady z histórie nám pomáhajú byť nepredpojatými, pretože nám umožňujú vidieť veci s odstupom. Zavedenie demokracie, zrušenie otrokárstva, zavedenie volebného práva pre ženy - proti všetkým týmto opatreniam boli predložené tie isté argumenty, ktoré sú teraz uvedené proti Nepodmienenému základnému príjmu. Pretože ide o ten istý tok, o tú istú ideu v inej forme a v inej dobe. Zavedenie Základného príjmu je teraz tiež jedným historickým procesom. Veľké obavy ako aj nadšené nádeje sa budú rozpúšťať v životnej normálnosti. Je to ďalší stupeň vývoja, ktorý keď bude prekročený, budeme ho mať pod nohami. Teraz ho máme pred očami.

Rastlina

Teraz však nastupujú všetky škrupiny zvyku. Myšlienka Nepodmieneného základného príjmu je zbavená prachu, pretože nepodlieha záľubám. Právo na život, ľudské právo, základné právo? Ak to berieme vážne, je to právo na príjem. Slobodný duchovný život? Ak to berieme vážne, má ho každý. Je súčasťou života každého človeka. Nepodmienený základný príjem zdôrazňuje tento fakt. Kto určuje, čo je slobodný duchovný život? Inštitúcie a popisy pracovných miest? Darované peniaze? Sotva nejaká nadácia čosi daruje. Ľudia jej prezentujú svoje projekty, robia prísluby, prosia o peniaze. Ak sa nadácii projekt zapáči, žiadateľ je zapriahnutý medzi poskytnutými peniazmi a naplňaním návrhu. Nepodporujú človeka, ale ako predmet hmatateľnú predstavu o úžitku projektu. Je skutočne ťažké, uniknúť závoju hmatateľného a uchopiteľného. Aby unikli zo zastierania, hľadajú niečo – hmatateľnejšie. Avšak to je ten závoj. A to je štvanie sa hľadaním pravdy - ktoré príde k tisícim myšlienkam, ale k žiadnej idej. Pričom ideou nemám na mysli nápad, ale niečo - rád by som povedal - čo žije.

Idea Nepodmieneného základného príjmu je ako rastlina. Ak ju polievate, tak vyháňa listy. Ak sa o ňu postaráte, myslíte na ňu, ďalej premyslíte, tak dostane nové listy. Je to živá idea. Žiaden model. Môžem sa ňou zaoberať, ale nedovidím jej koniec. Je skutočná v procese. Môžem sa zaoberať dieťaťom, bez istoty, čo bude výsledkom jeho života. Výsledok nie je zmyslom alebo dôvodom toho, že sa niečím zaoberám. V konkrétnom náprotivku žije budúcnosť. Tak je to aj s myšlienkou Nepodmieneného základného príjmu.

Enno Schmidt, nar. 1958, študoval maliarstvo na Štátnej vysokej škole výtvarných umení vo Frankfurte am Main. Je spoluzakladateľom spoločnosti „Unternehmen Wirtschaft und Kunst – erweitert, gemeinnützige GmbH“ (Podniknúť hospodárenie a umenie - rozširuje, všeobecne prospešná s.r.o.), ktorej bol spoločníkom a konateľom niekoľko rokov. Na Oxford Brookes University spolupôsobil koncepčne a výtvarne stvárajúc myšlienky pri budovaní študijného smeru Social Sculpture. Na inštitúte pre Entrepreneurship univerzity v Karlsruhe realizoval ako vysokoškolský učiteľ pre študentov ekonomie kurzy v predmetoch „Vnímanie hospodárstva“ a „Tvorba pojmov“, ktoré vychádzali z jeho umeleckej práce „Unternehmensbetrachtung“ (Nazeranie na podnik). Od r. 2006 Enno Schmidt pôsobí ako autor, prednášateľ a moderátor pre Iniciatívu základný príjem vo Švajčiarsku. Sám túto iniciatívu zakladal spolu s podnikateľom Danielom Hänim. Jeho film „Grundeinkommen - ein Kulturimpuls“ (Základný príjem - kultúrny impulz) našiel viac ako 1 milión (nemecky hovoriacich) divákov a bol preložený do mnohých jazykov. Bol významným príspevkom do diskusie o Základnom príjme. V r. 2013 bola švajčiarska ľudová iniciatíva „Za Nepodmienený základný príjem“ podaná s viac ako 100.000 podpismi do Spolkovej kancelárie v Berne. Predpokladá sa, že na jeseň 2016 bude obyvateľstvo Švajčiarska o nej v referende hlasovať. Enno Schmidt je okrem toho aktívny ako hovorca za Švajčiarsku iniciatívu v celosvetovej sieti Basic Income / Základný príjem, je prezidentom nadácie Kulturimpuls Schweiz a žije v Bazileji. www.grundeinkommen.ch